

Semàntica i pragmàtica

Codi: 100239

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	3	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	4	0
2500247 Llengua i literatura catalanes	OT	3	0
2500247 Llengua i literatura catalanes	OT	4	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	3	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	4	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: M TERESA Espinal Farré

Correu electrònic: Teresa.Espinal@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

És també altament recomanable ser capaç de llegir en anglès, tot i que les classes seran en català.

Prerequisits

Haver cursat i aprovat algun curs introductori de Lingüística i estar familiaritzat amb les nocions més bàsiques relatives a l'estructura i ús del llenguatge. És també altament recomanable ser capaç de llegir en anglès, tot i que les classes seran en català.

Objectius

Aquest curs és una introducció a l'estudi del significat lingüístic. Hi ha dues branques d'aquesta disciplina: la semàntica, estudi del significat convencional, composicional, codificat per la gramàtica, i la pragmàtica, estudi del significat inferencial, propi dels participants en els actes conversatoris.

El curs té fonamentalment dos objectius. El primer, introduir els estudiants en els temes més centrals de la teoria del significat: qüestions que són típicament lingüístiques (p.e., la representació sintàctica del significat, la interfície entre sintaxi i semàntica, semàntica lèxica vs. semàntica oracional), problemes que s'han plantejat en filosofia del llenguatge i en lògica i que són pertinents per a la teoria lingüística (p.e., la noció de veritat, la noció de forma lògica, la noció d'implicació lògica), i problemes que tenen un interès en camps com el de la psicologia cognitiva (p.e., noció de prototip, metàfora, etc.).

El segon objectiu principal d'aquest curs és introduir els estudiants en aquells aspectes del significat que sobrepassen el límit de la llengua i de la gramàtica oracional i tenen a veure amb l'ús del llenguatge en actes de comunicació i d'interpretació: qüestions relatives a l'estudi del llenguatge des del punt de vista dels usuaris, de les formes que seleccionen, de les restriccions amb què es troben en usar el llenguatge en un intercanvi lingüístic, dels efectes que l'ús del llenguatge té sobre altres participants en un acte de comunicació i dels processos i principis implicats en actes de producció i de comprensió d'enunciats.

Els objectius centrals d'aquesta assignatura són els següents:

1. Adquirir un coneixement general del significat, tant del significat lingüístic, dependent de l'estructura sintàctica de les oracions com del significat conceptual i cognitiu.
2. Saber justificar la pertinència de la composicionalitat del significat en l'àmbit de l'oració.
3. Adquirir una perspectiva general sobre els tipus de significat inferit que s'obtenen en el procés d'interpretació d'enunciats.

Competències

Estudis Clàssics

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis Anglesos

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Francès

- Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de les llengües naturals.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques.
- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els resultats presentats en articles especialitzats a l'anàlisi de fenòmens semblants o relacionats
2. Aplicar els resultats presentats en articles especialitzats a l'anàlisi de fenòmens semblants o relacionats.
3. Construir textos normativament correctes
4. Construir textos normativament correctes.
5. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
6. Fer servir els diferents recursos formals i tècnics disponibles de manera adequada
7. Fer servir els diferents recursos formals i tècnics disponibles de manera adequada.

8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Resoldre problemes complexos d'anàlisi lingüística a qualsevol nivell i amb els instruments adequats
11. Resoldre problemes complexos d'anàlisi lingüística a qualsevol nivell i amb els instruments adequats.
12. Resoldre problemes de manera autònoma
13. Resoldre problemes de manera autònoma.
14. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina
15. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

1. L'estudi del lèxic i del significat a la gramàtica.

Lèxic i significat. Significat i informació. Tipus de significats, de conceptes, d'informació. Similituds, diferències i complementarietat entre el significat dels ítems lèxics i el de les oracions. Composicionalitat del significat.

Objectius específics:

1. Saber delimitar amb claredat la naturalesa del significat lingüístic (lèxic o oracional) i altra mena de significat.
2. Saber delimitar els tipus de fenòmens lingüístics de què s'ha d'ocupar una teoria del significat.

Lectura obligatòria:

1. Espinal (2002), cap. 1, 21-46, o bé
2. Espinal (2014), cap. 1, 13-26, i cap. 2.

2. Referència, veritat i significat. La informació semàntica de les oracions.

Significat extensional. Condicions de veritat. Sentit i referència. Connectors proposicionals. Propietats de les proposicions. Relacions de significat entre proposicions.

Objectius específics:

1. Conèixer els aspectes denotatius del significat i la seva vinculació amb nocions tals com la referència i la veritat.
2. Adquirir l'habilitat de caracteritzar el significat dels ítems lèxics que són connectors proposicionals veritativo-funcionals
3. Adquirir l'habilitat de caracteritzar les relacions de significat bàsiques que es poden identificar entre continguts proposicionals.

Lectura obligatòria:

1. Espinal (2002), cap. 4, o bé
2. Espinal(2014), cap. 3

3. Semàntica I. L'estructura semàntica de les oracions.Predicació i quantificació.

Relacions de significat a la gramàtica. L'estructura semàntica de les oracions simples. La predicació a la gramàtica: la legitimació de predicats i arguments. Predicació i relacions temàtiques. Predicació i estructura eventiva. Predicació verbal i predicació no verbal. La quantificació a la gramàtica: la legitimació de quantificadors i variables. Determinants i quantificadors. La interpretació de pronoms en l'abast de quantificadors. La interpretació dels termes de polaritat negativa en l'abast de quantificadors. La interpretació de quantificadors en l'entorn d'altres quantificadors. La diferència entre termes de polaritat i quantificadors.

Objectius específics:

1. Saber delimitar amb claredat fins on arriba la composicionalitat dels significat de l'oració.

2. Adquirir l'habilitat de caracteritzar les estructures de predicació i les relacions predicatives d'una llengua natural com el català o el castellà.
3. Adquirir els coneixements necessaris per a distingir entre propietats inherents i propietats estructurals de la quantificació, i per a caracteritzar les relacions de quantificació i les estructures corresponents a expressions quantificades en català i castellà.

Lectura obligatòria:

1. Espinal (2002), cap. 5, o bé
2. Espinal (2014), caps. 4 i 5

4. Semàntica II. L'estructura semàntica de les oracions. Modificació i intensionalitat.

La modificació en el domini nominal. Tipus de modificació. La modificació en el domini verbal. Tipus d'adverbis. Adjunts i disjunts. Mons possibles i intensionalitat. L'ambigüitat *de dicto* / *de re* en la interpretació dels SNs. Les expressions modals. El temps. Altres contextos intensionals. La intensionalitat com a element legitimador d'expressions lingüístiques.

Objectius específics:

1. Conèixer les relacions de modificació presents dins el SN i dins el SV, saber distingir entre propietats inherents i propietats estructurals de la modificació i saber caracteritzar els tipus principals de modificadors que trobem dins l'estructura oracional.
2. Adquirir l'habilitat de caracteritzar la construcció del significat de l'oració en contextos intensionals (és a dir, en estructures amb predicats que introdueixen actituds proposicionals; en estructures amb marques de temps, mode i aspecte verbals; i en estructures amb marques modals).

Lectura obligatòria:

1. Espinal (2002), cap. 6, o bé
2. Espinal (2014), caps. 6 i 7

5. Pragmàtica del context.

La indeterminació del significat. Desambiguació. Assignació de referents. Referència dística i correferència. Expressions indexicals. La noció de dixi. Tipus de dixi. Context comunicatiu. Relativitat al context i accessibilitat del context.

Objectius específics:

1. Saber identificar aquells casos en què la gramàtica infradetermina el significat.
2. Saber identificar expressions dístiques i els elements implicats en el seu procés d'interpretació.
3. Adonar-se del fet que diferents tipus d'expressions lingüístiques ocupen diferents posicions en una jerarquia referencial.

Lectura obligatòria: Saeed (1997, 2011³), cap. 7.

6. Comunicació, i pertinència.

Significat inferit. Tipus de significat inferit. Les explicatures. La proposició expressada. Les explicatures d'alt nivell: actituds i actes de parla. Les implicatures. Tipus d'implicatures. Les implicacions pragmàtiques. El principi de pertinència. Usos descriptius i usos interpretatius del llenguatge.

Objectius específics:

1. Copsar els elements implicats en la comunicació i en la interpretació d'enunciats.
 1. Copsar les diferències entre una visió objectivista i una visió subjectivista / experiencialista en la interpretació d'enunciats.

Lectures obligatòries: Escandell (1996), caps. 5 i 7.

7. Semàntica cognitiva.

Metàfora i cognició humana. Metonímies. Esquemes d'imatge. Categorització: prototips i conceptes de nivell bàsic. Espais mentals. Polisèmia. Contingut conceptual i construalitat del significat.

Lectures obligatòries:

1. Espinal (2002), cap. 1, 56-70, i
2. Saeed (1997, 2011³), cap. 11.

Metodologia

Activitat dirigida: classes magistrals, discussió de problemes en grup i pràctiques a l'aula

Activitat supervisada: tutories programades i resolució d'exercicis

Avaluació: examen final

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions teòriques	52,5	2,1	15
Tipus: Supervisades			
Realització d'exercicis d'anàlisi lingüística	26	1,04	6, 10, 13
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	20	0,8	6, 8, 15

Avaluació

Es farà un examen final que inclourà diferents tipus de preguntes: d'assaig, problemes i exercicis. La nota que s'obtingui d'aquesta prova serà complementada per la participació i els resultats obtinguts al llarg del quadrimestre en les classes teòriques, les classes pràctiques, les exposicions orals i les tutories. És obligatori fer els exercicis en el termini i en la forma que s'indiqui.

- Un examen final (50% de la nota).
- Exercicis pràctics fets a casa i / o discutits a classe (30% de la nota).
- Participació a classe (20% de la nota).

La professora establirà amb els estudiants els termes i dates de lliurament i de revisió dels exercicis.

Aquells estudiants que no es presentin a l'examen final tindran la qualificació de *no evaluable*.

Només es podrà recuperar l'examen final. Per tal de poder participar en la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. En aquest conjunt d'activitats han d'haver obtingut una mitjana igual o superior a 3,5. La qualificació màxima de la reavaluació serà un 5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral	20%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Prova final	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Realització de treballs	30%	47,5	1,9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

Aloni, M. & P. Dekker (2016), *The Cambridge Handbook of Formal Semantics*. Cambridge: CUP.

Birner, B. (2013), *Introduction to pragmatics*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Blakemore, D. (1992), *Understanding utterances. An introduction to pragmatics*, Oxford: Blackwell.

Cann, R. (1993), *Formal semantics*. Cambridge: CUP.

Cann, R. R. Kempson & E. Gregoromichelaki (2009), *Semantics. An introduction to meaning and language*. Cambridge: CUP.

Chierchia, G. (1997). *Semantica*. Bologna, Il Mulino.

Cuenca, M.J. & J. Hilferthy (1999), *Introducción a la lingüística cognitiva*, Barcelona: Ariel.

Cruse, A. (2000), *Meaning in language*, Oxford: Oxford University Press.

Davis, S. & B. Gillon (eds.) (2004), *Semantics. A reader*. Oxford: OUP.

Davis, S. (ed) (1991) *Pragmatics: a Reader*. Oxford: Oxford University Press.

*Escandell, M.V. (1996), *Introducción a la pragmática*, Barcelona: Ariel.

*Escandell, M.V. (2004): *Fundamentos de Semántica Composicional*. Barcelona: Ariel.

Espinal, M.T. (1988), *Significat i interpretació*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

*Espinal, M.T (coord.) (2002), *Semàntica. Del significat del mot al significat del'oració*, Barcelona: Ariel.

*Espinal, M.T (coord.) (2014). *Semántica*. Madrid: Akal.

García Murga, F. (2002), *El significado. Una introducción a la semántica*. Munich: Lincom.

García Murga, F. (2014), *Semántica*. Madrid: Síntesis.

Geeraerts, D. & H. Cuyckens (2010), *The Oxford handbook of cognitive linguistics*. Oxford: OUP.

Horn, L. & G. Ward (eds.) (2004, 2006), *The handbook of pragmatics*. Oxford: Blackwell.

Jackendoff, R.S. (1983), *Semantics and cognition*. Cambridge MA: The MIT Press.

Kearns, K. (2000, 2011), *Semantics*. Londres: Palgrave.

Lappin, S. (ed.) (1997), *The handbook of contemporary semantic theory*. Oxford: Blackwell.

- Löbner, S. (2002, 2013), *Understanding semantics*. London: Routledge.
- Lyons, J. (1995), *Linguistic semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Maienborn, C., K. Von Stechow & Paul Portner (2011), *Semantics: an international handbook of natural language meaning*. 3 vols. Berlin: de Gruyter.
- de Miguel, E. (ed.) (2009), *Panorama de Lexicología*. Barcelona: Ariel.
- Moreno Cabrera, J.C. (2003), *Semántica y gramática*, Madrid: Antonio Machado Libros.
- Portner, P. (2005), *What is meaning? Fundamentals of formal semantics*, Oxford: Blackwell.
- Portner, P. & B. Partee (eds.) (2002). *Formal semantics: The essential readings*. Oxford: Blackwell.
- Saeed, J.I. (1997, 2011³), *Semantics*. Oxford: Blackwell.
- Turner, K. (ed.) (1999), *The semantics / pragmatics interface from different points of view*, Amsterdam: Elsevier.
- Yule, G. (1996), *Pragmatics*. Oxford: OUP.
- Zimmermann, T.E. & W. Sternefeld (2013). *Introduction to Semantics: An Essential Guide to the Composition of Meaning*. Berlin: De Gruyter.